

Poskytovanie zdravotnej starostlivosti má svoje pravidlá, aj v čase svetovej pandémie

Od vyhlásenia núdzového stavu dňa 16. marca 2020 poskytuje väčšina poskytovateľov ústavnej zdravotnej starostlivosti len neodkladnú zdravotnú starostlivosť. Takéto svojvoľné obmedzenie poskytovania zdravotnej starostlivosti je však protiprávne.

Bratislava, 28. apríla 2020

Slovensko bojuje s globálnou pandemiou ochorenia COVID-19 na všetkých frontoch. Nemocnice musia popri globálnej pandémii zvládať aj nedostatok personálnych kapacít či ochranných pomôcok a za pochodu zavádzať opatrenia na odvracanie rizík ohrozenia touto chorobou pacientov a pacientiek s inými diagnózami. Pod tlakom udalostí mnohé zdravotnícke zariadenia prerušili poskytovanie preventívnej a plánovanej zdravotnej starostlivosti a pristúpili k fungovaniu v obmedzenom režime, t.j. k poskytovaniu výhradne neodkladnej zdravotnej starostlivosti.

V návale všetkých obmedzení, opatrení a nových pravidiel len málokto spochybňoval oprávnenosť poskytovateľov zdravotnej starostlivosti obmedziť poskytovanie zdravotnej starostlivosti len na nevyhnutú zdravotnú starostlivosť. Stovky pacientov a pacientiek s chronickými ochoreniami (napr. astma, diabetes, ochorenia srdca, duševné ochorenia) či zhoršeným zdravotným stavom (napr. pred výmenou kĺbu, po úraze) boli zrazu odsunutí a ich zdravotná starostlivosť bola odložená.

Strach o život „našich starých rodičov resp. rodičov“ ovládol spoločenskú diskusiu a len málokto si uvedomoval v akej agonicknej bolesti musí žiť pacient alebo pacientka, ktorá čaká na výmenu bedrového kĺbu a do akej miery je jej mobilita a s tým súvisiaca kvalita života obmedzená. Len málo kto si uvedomil, ako prerušenie alebo zmena formátu liečby pacientov a pacientiek s mentálnym ochorením môže narušiť pokrok, ktorý doteraz zaznamenali.

Jednostranné rozhodnutie poskytovateľov zdravotnej starostlivosti o výhradnom poskytovaní neodkladnej zdravotnej starostlivosti nie je len morálne nesprávne ale aj protiprávne. Nemožno argumentovať ani vyhlásením núdzového stavu. Rozhodnutia, ktoré postupne prijímala vláda SR v súvislosti s vyhláseným núdzovým stavom pritom od počiatku ukladali na zabezpečenie výkonu zdravotnej starostlivosti pracovnú povinnosť. Najskôr poskytovateľom ústavnej zdravotnej starostlivosti, potom aj prevádzkovateľom ambulancií záchranej zdravotnej služby, či ambulancií dopravnej zdravotnej služby a od 18. apríla 2020 aj prevádzkovateľom všeobecných ambulancií a špecializovaných ambulancií. V žiadnom z prípadov pritom nebola reč len o neodkladnej zdravotnej starostlivosti. Naopak, účelom pracovnej povinnosti v tomto smere má byť záruka fungujúcej zdravotnej starostlivosti. V celej jej šírke.

Ústava Slovenskej republiky zakotvuje právo každého na ochranu zdravia, ktoré možno obmedziť len zákonom, a pri ktorého reštrikcii sa musí dbať na podstatu a zmysel týchto obmedzení. Zároveň, v zmysle zákona č. 576/2004 Z.z o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

môže poskytovateľ zdravotnej starostlivosti odmietnuť uzavrieť zmluvu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti len za zákonom stanovených podmienok. Jednou z týchto podmienok je aj vznik neúnosného pracovného zaťaženia.

Podľa informácií Národného centra zdravotníckych informácií je s ochorením COVID-19 hospitalizovaných v súčasnosti 57 pacientov a pacientiek, z toho šesť pacientov a pacientiek leží na oddelení jednotky intenzívnej starostlivosti. ***Slovenské národné stredisko pre ľudské práva konštatuje, že na základe týchto dát nemožno tvrdiť, že poskytovatelia ústavnej zdravotnej starostlivosti v Slovenskej republike poskytujú zdravotnú starostlivosť pacientom a pacientkam s ochorením COVID-19 v takom počte, že by poskytovanie zdravotnej starostlivosti iným pacientom a pacientkam, ktorí nie sú infikovaní vírusom SARS-COV 2 spôsobilo ich neúnosné pracovné zaťaženie. Stredisko vyzýva všetky zdravotnícke zariadenia na dôsledné rešpektovanie rozšírenej pracovnej povinnosti na výkon zdravotnej starostlivosti, a aby prijali kroky potrebné na odstránenie tohto nevyhovujúceho protiprávneho stavu a pristúpili k poskytovaniu zdravotnej starostlivosti pre všetkých pacientov a pacientky v bežnom režime.***

Kontakt:

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva

Laurinská 18, 811 01 Bratislava

media@snslp.sk